GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVII.

Se prenumera la postele c. si r. si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 5 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 37. **Brasiovu 31/19 Maiu** **1874.**

Brasiovu. In siedinti'a publica a representantiunei acestei cetati, tienuta Joi in 28/16 ale l. c. s'a pertractatu si cestiunea junctiuniloru, acumu póte a dieces-óra de unu anu incóce; dér' cu acésta ocasiune s'a intemplatu si una din acelea scene, in care convictiunile se manifesta pe facia si fara multe complimente. La siedintia au participatu romani si sasi. Dupa ce s'a precisatu stadiulu, in care a ajunsu acésta cestiune, adunarea declara in unanimitate ca: populatiunea intréga, fora distinctiune de nationalitate si de partite, a fostu si a conlucratu totu deauna, conlucra si astadi pentru infientiarea caloi ferate orientale, séu mai bine, transilvane, in interessulu tierei intregi, precumu si pentru incopciarea ei dela Brasiovu inainte cu calile ferate romanesci. Anume membrii romani se provocara prin graiulu dlui actuariu Strimbu la conclusele de mai inainte, care s'au luatu in acésta causa de catra sasi, romani si unguri locuitori ai acestei cetati si pe temeiulu acelora s'au datu plenipotentie in epoce diverse la unii séu la altii dintre concetatieni, carii au luatu asupra-si missiunea de a conlucra in Vien'a, Pest'a, Bucuresci si aicea *). Cu accessi ocasiune s'a declaratu de neadeveru faim'a respandita de catra inemicii caloi ferate transilvane si amici ai societatiei celei bogate ce posede calea f. a statului, ca si cumu sasii si numai sasii ar' fi tramisu la Bucuresci pe unu romanu, cá se lucre in interessulu loru. N'au tramisu pe nimeni, nici sasii si nici romanii, pentru-ca li s'a interdisu inca din Novembre a. tr. S'au luatu conclusu cu acelu scopu in comunitate, dér' auctoritatea politica s'a opposu din respoteri si s'au denegatu spesele de drumu. Au fostu ce adeveratu doi concetatiani, unu maghiaru St. Kaszonyi si unu germanu W. Ferentheil in Martiu la Bucuresci, carii inse au mersu de capulu loru si au scosu dela ministeriulu Romaniei concessiune spre a poté face studiu prealabile pe valea Prahovii pana la Ploiesti.

Acésta este adeverat'a stare a lucrului, la care se póte adauge inca numai impregiurarea, ca toti cati se oppunu la completarea caloi ferate transilvane, suntu considerati cá unii, carii voiescu a ruiná inca si pucinulu comerciu pe care'lu mai are nefericit'a Transilvanie.

---

*) C. Mauger, J. Gött, Fr. Trauschenfels, P. Schnell, E. Trauschenfels, G. Baritiu, I. G. Ioanu, D. Manole, St. Kaszonyi s. a.

— In situatiunea interna si externa se redica nori din ce in ce mai ingrecati. Lasamu ca deficitele ne crescu, incatu numai in Ungari'a ajungu pe anu la 60 mill., pe candu numai pe armarea comuna se speséza la 125 mill. fora necessitate; dér' apoi „Reform" mai face si descoperiri impuitórie din laintru, ca episc. Skrossmaler, intielesu pe dupa culise cu regimulu seu Croatu ar' agitá in conjuratiune spre a da lovitura dualismului, cá apoi Croati'a se se alature la Austri'a, sub care se i se unésca Dalmati'a, apoi slovenii din Carinthi'a si asia mai incolo Bosni'a, facundu statulu sudicu slavu; ca partit'a nationale spre acestu scopu vre a imparti territoriulu Croatiei cu graniti'a provincialisata asia de centralisatu, in catu unionistii maghiaroni se fia absorbiti cu totulu, si apoi cu unu cugetu a la Jellacici se se dica vale Ungariei, pentruca acésta nu le favorésce imputerirea, ci le cauta totu slabires, de acea diosu cu dualismulu si anexare la Austri'a. Banulu Mazuranics vre ad. si elu a aronda territoriulu Croatu asia, cum ei vine la socotéla spre a dissipa pe maghiarii anionisti, ci acésta e crima inaintea maghiariloru, cari si ei facu totu asemene facie cu nationalitatile. Se trecemu la situatiunea in Francia:

Ducelui de Décazes, care a fost ministru de esterne si sub m. de Broglie la succesu in fine a compune unu „ministeriu de transitiune" cu missiunea de a purtá affacerile pana un'a alta. Prin acést'a s'a aplanatu criz'a ministeriala francesa, tier'a inse nu a esitu nici catu de pucinu din nomolulu provisoriului derenitu nesuferibile, ci pare ca totu mai multu se ingiodesce in elu.

Acelu „pana un'a alta" care a datu nascere noului ministeriu este semnulu celu mare de intrebare, insintea carui'a sta Franci'a si lumea europeana dela 1871 incóce.

Pe care va cadé compan'a definitiva pe partea monarchiei séu a republicei? Déca pe a monarchiei, in favorulu carei'a din cele trei familii pretendente la tronu? deca pe a republicei, invingera republic'a conservativa a lui Thiers, séu cea democratica moderata a lui Gambetta ori póte chiaru republic'a rosia a lui Ledru-Rollin?

Inca astadi nu este cu putintia a predice cu óre care sigurantia unei'a séu celeilalte partite Francese definitiv'a invingere.

Mac-Mahon cumu se pare nu voisce se grabésca definitivulu in Franci'a. Prin acesa cá s'a incungiuratu de unu ministeriu de affaceri fara colóre espressa de partita a datu se se cunósca ca voiesce a amaná cestiunea interna politica. Celu pucinu diurnalele oficióse scriu, ca discussiunea asupr'a acestei'a se va amaná pana la tómna.

Mac-Mahon 'si lasa dér' timpu. Domni'a s'a de siepte ani, septennatulu, va remané prin urmare cá si pana aci neorganisata prin legi, va se dica marginita numai prin suveranitatea legislativei din Versailles.

Ce atunci inse, déca Mac-Mahon intro' buna dimineatia va tramete adunarea acestá nationala antiquata, care nu voiesce se se dissólve de buna voie, cu puterea acasa?

Conjuncturile suntu multe si varie si se facu de adi pana mane. Astadi inca nu se scie care este vointi'a adeverata a lui Mac-Mahon, tinde elu la organisarea definitiva a Franciei pe basa republicana, séu are chiaru de cugetu, déca nu se va mai puté basá pe o maioritate compacta in camera, se faca o lovitura de statu, se institua monarchi'a, séu guvernulu seu personalu.

Diuarele republicane suntu fórte reservate, dér' mai multu amicabile facia de Mac-Mahon si spera, ca va silí in fine a satisface dorintiei tierii silindu pe camer'a dela Versailles a se dissólve si conchiamandu prin unu apellu la tiéra o nóua constituanta dreptu espressiune a liberei si adeveratei vointie a poporului francesu?

Prin acesa, ca capulu statului francesu a denumitu de ministru presiedinte, séu cumu "lu numescu Francesii: de vice presiedinte alu consiliului de ministri pe generalulu de Cissey fost ministru de resbelu subu Thiers, si cunoscutu cititoriloru nostri d'in processulu Bazaine, sub a carui comanda a luptatu cu mare bravura la apararea fortaretiei Metiu, prin innaltiarea acestui generalu la rangulu antaiu Mac-Mahon a datu totodata o signatura seriósa noului regime. Doi generali in fruntea Franciei, guvernulu militariu, la carma ajunge spre a intielege ca astadi si la bine si la reu, si la constituanta libera si la lovitura de statu, dér' inca mai inte la cea din urma ne potemu astepta si! —

Patriotismulu si loialitatea lui Mac-Mahon va trebui se trésca acuma prin proba de focu, se speramu ca va esi din ea luciu cá aurulu.

Thiers a conferitu de vreo-catova ori cu Mac-Mahon. La Rusalii a tienutu o cuventare de programu, in care a disu, ca ministeriulu nou nu póte subsiste si camer'a va trebui se se dissólve.

In curundu vomu puté capetá mai multa chiaritate in situatiune. Deocamdata se póte dice ca intre partitele monarchice si a cele bonapartistiloru stau astadi mai bine. La alegerea din urma in departementulu Nievre a invinsu bonapartistiulu de Bourgoinz cu mare maioritate contra candidatului republicanu.

Republicanii, orleanistii si regimulu a inceputu se invigileze mai aspru miscarile bonapartiste. —

— Facia cu vulcanulu libertatii republicane din Franci'a (si Ispania) fumulu si foculu caruia storsese din gur'a lui Moltke in diet'a dela Berlinu cuvintele proditórie de fric'a unei invasiuni Francese in Germani'a, grigi'a de pormiri e mare si neadormita. Moltke ad. dise: „Ceea ce a castigatu Germani'a in restempu de 5 luni dela Francia trebue se se apere cu arm'a a mana in decursu de 50 ani", fiendca dela primulu maresialu alu Franciei pana la celu din urma soldatu alu armatei Francese vreu asi resbuna pentru spoliatiunea, luarea territoriului francesu elsatianu. Acésta cam si in Anglii'a pe Lordulu Russel a interpellá in Cass'a de susu inca in 4 Maiu, déca aceste suntu simptome trecatórie or e unu presemnu de viscolu resbellicu, si déca regimulu seu e pregatitu a lua mesura pentru a sustiné pacea européna? Min. de externe Lord Derby dechiarase, ca elu numai cu mare reserva póte respunde, cá se afla causa de neintielegeri si preingrigiri. E cunoscutu, ca Francia vre a-si redobendi ceea ce a perdutu si Prusia vre a tiené si apera ceea ce a occupatu. Cestiunea de tempu e singur'a, care póte mai domoli irritatiunile si ajuta la sustienerea pacei europene. Pana acum ea nu e periclitata; inse intemplandusse vifore Anglia va respecta tractatele si nu va lasa necercate midiulocele de a sustiné pacea, fora a se incurca in vreo lupta fora interessu. Correspondintele dela regimele straine nu le póte arata, decatu cele ce nu genéza intru nemica. . . Atata e de eclata perspectiv'a pacei.

Veni imper. Russiei la visita in Anglii'a, care inca nutri demustratiunea, ca va lucra pentru sustienerea pacii europene, ceea ce demustrara tóte intalnirile monarchiloru, cointielesi la comuna aperare in contra vulcanului republicanu. — C. Andrássy in delegatiunea cisleitana inca -si expuse presimtiulu, ca facia cu curi'a Romii s'a tramisu o nota, de cuprinsu, ca Austro-ungari'a nu vre conflictu cu Roma, numai, numai se consilieze Papa pe episcopi, cá se respecteze legile statului, chiaru periculu inse de unu resbellu aprópe nu se afla, dér' se afla antagonisme mari intre popórele singurite,

care nu concedu, că pacea se se considere secura pe tempu indelungatu. Totu asia. — Delegatulu Dumba si releva unu poporu in acasi siedentia, ca in interessulu comerciului austriacu e de doritu a se sustiené relatiuni bune catra Romania si intr'ésa, déca pusetiunea ce o da Austro-ungaria agentelui Romaniei nu e mai pucinu favoritória, decatu cea de pelunga alte curti, si Andrássy asecura pe interpellante, ca agentului Romaniei are intocma acea pusetiune la curtea Austroung., că si airea unde are Romani'a agenti si aduse, ca ministeriulu de externe nu lasa nefolosita nece o ocasiune spre a regulá cu successu prosperatoriu relatiunile comerciali cu Romani'a. Óre Romani'a loca se fia unulu dintre popórele antagóne de mai susu ale con. Andrássy! — Si inca cari! — —

Ei bine, dér „Zastava“ din Neoplanta, diariu serbescu, scrie, ca se vorbesce de pregatiri de resbelu, ca garnisónele din Petrovaradinu au primitu ordine, se se pregatésca la óre cari de resbelu si efficientii postali s'ar fi ordinatu pentru servitiulu militariu de resbelu. Óre la asemene sgomote séu fame ce vomu tiené de assecurarile de pace de petutindene date cu gur'a de diumitate? — Dér' de continuele armari si bugete, că celé de sub resbelu? — —

In Spani'a carlistii suntu respinsi catra muntii pirenesici si Serrano vre a asecura recunóscerea republicei din partea cabineteloru europene, ceea ce nu va merge pre usioru, ca-ce form'a acésta de regimu in Europa a fostu si e odiósa la respectivi.

In Italia, dupa unu votu alu camerei, min. Minghetti sia datu demissiunea, ér regele Victoru Emanuele nu a primit'o, ci i porunci se continue lucrarile bugeteloru difinitivu. — Rossi'a cu o potere armata de mill. remonita nu-si perde apetitulu Constantinopolei, ci pune la cale pe totu loculu a castiga siantie de a -si implini tendentiele in oriente.

Inca una pornire resbellica in Europa si chart'a ei, dupa statea armari si venari póte deveni schimbata si in statari. Ferice de popórele cari se scóla de deminetia unite cu pregatirile. — —

Amén.

Brasiovu, 24/5 1874.

(—) Din Clusiu primiramu o correspondentia cu datula 10 Maiu, in carea demnulu correspondinte se silesce a rectificá unele neadeveruri, ce pretende, cumca ar fi cuprinsu estrasulu din o alta correspundintia, publicata in diuariulu beletristicu „Famili'a“ cu privire la serat'a serbata in 21 Februariu, cu ocasiunea inaugurarei societatei academice „Juli'a“ in Clusiu.

D. correspondente este de parere, cumca prin faptulu, ca in notitiele „Familiei“ s'ar redicá numai reciti ale unor'a din damele romane din Clusiu participatórie la serat'a numita, ér numele altor'a, cari cu asemenea dreptu potu pretende recunoscintia publica, pentru simtiniele si faptele loru nationale, se retace, — s'ar fi provocatu óre carea indignatiune laudabile ambitiósa prin familiele romane din Clusiu; deci voesce a reperá scaderea descoperita in notitiele diuru. „Famili'a,“ enumerandu numele mai multora dame romane din Clusiu, cari si au meritele loru nedispatabile, prelenga infiintarea si esecutarea ori carei intreprinderi nationale din Clusiu, — asemenea enumera pre mai multi barbati venerabili, cari au fostu si suntu stalpulu romanismului din Clusiu.

Spatiulu nu ne lasa a publicá correspundinti'a primita in forma si estensiunea cum es este; apoi cunóscemu si in persóna mai multe din damele enumerate in asta correspundintia, cari suntu cu multu mai modeste, decatu se dorésca, că pentru faptele loru nationale se fia trase in polemii prin diuaria.

Deci ne marginimu a amenti si cu asta ocasiune, cumca de vreo cati-va ani incóce, intelegentí'a nóstra din Clusiu, in tóte causele nóstre nationale, au datu semne de vitia mai viua, decatu ori unde in tr'altu locu in Transilvani'a. Cine nu crede, corceteze d. e. protocólele siedenteloru comitetului comitatului Clusiului, dela 1867 in cóce, si le asemene cu protocólele altoru municipia din Transilvani'a.

Romanii din Clusiu, pucini la numeru, sustienu o societate romana de lectura, provedita cu o frumósa bibliotec'a de carti romanesci. Studentii romani dela gimnasiale de acole au o societate de lectura; impreunata cu societate de cantu si teatrale. Junimea dela universitate intemeiá societatea „Julia.“ Damele romane, prin staruintí'a si zelulu loru nationalu infiintara scóla romana de fetitie. Este in infiintiare si o reuniune romana de sodali, a carei statute de multu s'au asternutu spre intarire. Facia cu atatea reuniuni romanesci si fapte nationali, — de desnationalisarea clusiniloru nostri, acum nemenea nu se mai póte teme. Cu tóte acestea, reuniunile amentite au cate ceva de a si salvá pentru romani, — in specie reuniunea in urma numita ei incumbe principalmente asta datoria. Este vorb'a de a mantiené pentru romani pre multi meseriasi, cari prin contactulu loru continuu cu meseriasii ungori, parte chiaru si prin casatorii cu ungurdice, numai intr'atat'a se mai tienu de romani, ca ambla la serbatori mari la bescric'a romanésca. Totulu inse nu se póte ajunge de odata. Dér progresandu romanii din Clusiu cu sborulu de pana acume, in curendu va fi salvatu si terenulu indigitatu de noi.

Inchiamu cu o strangere de mana fratiésca pentru bravii nostri romani si romane din Clusiu si credíu si d. correspondente, ca numele dómneloru Pop, Illesiu si Baldi s. a. voru fi inaintea natiunii pré pretiuite, dupa insemnatatea faptelor nationali si a sacrificieloru aduse natiunei romane din partele.

Sinodulu archidiecesei gr. or.

in Sibiiu, deschisu in Duminec'a Tomei, 7 Aprilie 1874.

Siedinti'a VII.
(din 12 Aprile 1874 dupa amédi.)
Presidiulu ordinariu.
Notariu: Dr. Il. Puscariu.
(Urmare.)

II. Cu privire la unele defectuositati ale reportului — si pre care comissiunea le-au aflatu in urmatórele:

1. Lipsescu datele generali si speciali despre starea fondurilora scóleloru nóstre confessionali si feliplu salarieloru, 2. Regulamentulu internu de invetiamentu pentru scólele poporale, secundarie si superiore. 3. Nu s'au tiparitu tabele pentru datele statistice scolare. 4. Nu s'a aretatu numerulu incaperiloru de scóla si in cate scóle copii si copilele invétia despartiti si in cate impreuna. 5. Nu s'a facutu regulamentulu pentru examinarea professoriloru de teologia si pelagogia. 6. Nu s'au dusu in deplinire conclusele cuprinse pt. (95, 96, 97, 98, 120, 121) (acestea a se vedé in protocolulu din anulu trecutu). 7. Nu se arata ce s'au facutu pentru ulteriór'a perfectionare a invetiatoriloru (§ 122 pt. 3 din Statutulu organicu), cati invetiatori suntu professori, cati definitivi, cati nu — cati fara esamenu de cualificatiune. 8. Lipsesce aretarea despre starea cassei formate din taxele examineloru (§ 196). 9. Nici o propunere pentru mellorarea trebiloru scolare nu s'a facutu (129). 10. Nu s'amintesce nimicu despre conferintiele invetiatoresci (§ 130). 11. Nu s'amintesce nimic'a nici despre adulti. — Comissiunea propune: de óra-ce punctele sici aretate pentru insemnatatea loru trebuiá se intre in cadrulu reportului senatului scolariu, Vener. Sinodu se indatoredie pre senatulu scolariu, cá in viitoriu la compunerea reportului scolariu anuale se fia stricta privire atatu la conclusele sinodali referitórie la invetiamentu, catu si la §§ 122—131 din St. organicu, ceea ce in anulu acest'a nu s'a facutu in modu suficiente.

III. Cá referitoriu la imbunatatirea si inaintarea invetiamentului preste totu comissiunea are onóre a face urmatórele propuneri generali:

1. Senatulu scolariu pana la sessiunea anului venitoriu se faca reporta, ca care scóle suntu provedite si incatu suntu provediute séu nu suntu provediute cu midilócele necesarie de invetiamentu. 2. Considerandu importanti'a cea mare si folosulu celu avantagiosu ce aducu cursurile suplinitórie pentru ulteriór'a cualificatiune metodico-didactica a invetiatoriloru populari comissiunea propune, cá spre acestu scopu in intrega archidiecesa se se denumesca cate unu conducatoriu dintre invetiatorii populari a se intr'uni pre unu tempu de 2—3 septemani la ascultarea acestoru cursuri. Spre spriginirea acestor'a acolo unde óresibiteratele singuratece nu aru fi in stare a portá singure spesele recerute, se i se puna senatului scolasticu la dispositiune o suma corespundietória din cele 3000 fl. puse in bugetu pentru ajutorarea invetiatoriloru.

3. Comissiunea vediendu din tóta starea scóleloru nóstre urgenti'a trebuintia a unui regulamentu internu statu pentru scólele normali si populari catu si institutulu nostru teologicu-pedagogicu — propune, cá senatulu scolariu se intreprindia catu mai curendu compunerea acestui regulamentu. 4. In privinti'a Cartiei I de cetire a dlui prof. si professoru I. Popescu, comissiunea propune, cá se se admitia in scólele nóstre populariie pre langa a par. Zach. Boiu. Asemenea gramatic'a romana pentru scólele populare, de din protosincelu si prof. Dr. Il. Puscariu, esaminata si recomendata prin Cons. archid. se recomenda spre admitere in scólele nóstre. Totu odata comissiunea propune cá Ven. Sinodu sa-si exprime doriinti'a cá pre viitoriu auctorii de carti scolastice se si dea manuscrisele spre censurare senatului scolariu si acelea se se tiparésca in Tipografi'a nóstra archidiecesana, care din parte se va ingrigi, cá se fia bine adjustata cu tóte cele necesari a spre tiparirea de carti bune scolastice.

5. Comissiunea mai propune: Pentru ducerea afaceriloru interne ale senatului scolariu se se faca unu regulamentu normativu pentru de a pótè ave o buna evidintia. —

Inchiandu reportulu seu comissiunea scolaria, dupa ce a indicatu in catu-va lacunele ce se manifestéza in activitatea de pana acum'a a senatului scol. si esprima in genere doriinti'a, cá acestu, avendu in vedere importanti'a causei, de care se ocupa, sa-si incordeze tóte puterile, pentru cá se delaturedie relele, care bantue scólele nóstre confesionale din archidiecesa si se caute a dá afacerilor nóstre scolare directiunea si avenitalu ce-lu pretinde spiritulu tempului si positiunea nóstra bisericésca — nationala.

Asupr'a acestui reportu se deschide desbatere generale.

Deput. Cav. Puscariu distinge partile principale ale reportului, indigita la acesa ce aru fi in genere necesariu a se face intr'o directiune si intr'alt'a, constatédia ca dupa impregiurarile nóstre, dupa midilócele ce au statu la dispositiune sensat. scolasticu amesurat'a acceptariloru, ce se potu face dela persóne singuratece si dela unu referintu scolasticu, care este reclamatu de necesitati in laintru si in afara — s'au facutu destulu; propune de a se pune Consistoriului la dispositiune midilóce mai largi si atonci si lucrarile acestui'a voru fi mai cu sporiu. Prelanga aceste observatiuni propune primirea in generalu a acestui reportu.

Popescu constatandu, ca comis. scolaria a fostu la inaltimea misiunei ei, dupa reportulu auditu doresce, cá pre venitoriu si trebile celor-alalte senate, a celui bisericescu si acelui epitropescu, se se dé spre referare la atari comissiuni esmise din sinulu sinodului. Cu acestea inchiadiése desbaterea generale se trece la cea speciale.

(Va urmá.)

De la nga Sarulu in 20 Maiu 1874.

In n-rulu de eri alu „S. Deutsches Tageblat,“ amu cetitu cu bucuria si unu articlu de o colóre de totu magulitória pentru noi, preste totu, si in deosebi pentru aceia, cari serbamu din adencululu animei nóstre, memori'a dilei celei neuitate, in care, pre campulu libertatei din 1848 din Blasiu, s'a dechiaratu natiunea nóstra, de eliberata de suptu catenele feudalismului. —

Diuariulu numitu este, cu atatu mai tare de laudatu, cu catu a onoratu amentirea serbatórei nóstre nationali in fruntea fólei s'ale, dandu intru unu articlu de fondu, o istorióra bine nimerita a acoleia. —

Si déca nu putemu fi intru tóte in acordu cu cuprinsulu acelui articlu, deosebi atingatoriu la causele si motivele, pentru cari noi in fundulu regiu nu putaramu usus drepturi egali cu fratii nasi, totusi: cu placere suntemu judemnati ai multiumi,

pentru ca una fóia germana a amintitu intru unu articlu de fondu sorbitóri'a póstra, pre candu alta scrisa in limb'a romana, a pus'o numai intre varietati. —

Precumu se vede „Tagblatulu“ a avutu si ea asta ocasiune scopulu seu — sublimu — infratirea fratiloru sasi cu noi. Eu nu i-potu alla respunde, decatu cesa ce a fostu scrisu unu setsanu de lenga Oltu in n-rulu 22-lea alu „Gazetei Transilvaniei,“ si adeca: ca pre lenge vorbele cele frumóse fratiesci, se mediulocésca dela confratii lui, cumca si fapticse se ne putemu bucurá de fraptele infratirei. Cea-ce numai atunci vomu pute ajunge, deca frati sasi nu voru fi avari la intinderea de ajutóre convenient, din averile comunali pentru scopurile si institutiunile nóstre bescericesci si scolari, dupa o chiar drépta si indreptatire cerintia, de' nu din gratia pana la unu beneplacitum cu scótere de ochi intru tóte.

F. M. . . . U. —

Estrasu

din reportulu despre starea invetiamentului popularin pre sem. I an. scol. 1873/4, facutu si pertractatu in Sinodulu protopopescu gr. cat. tienutu la Sibiiu in 23 Martiu 1874.

Pentru tóte comunele mestecate cu concetatieni sasi, s'a facutu pasi in locurile competente pentru subventionarea scóleloru nóstre din cassele allodiale, care se afla in stari mai favoritóre, si de unde se subventionéza si scólele concetatienilorusasi. In acésta privintia, dupa cum constatéza actele officióse, s'au facutu pasii receruti atatu dedreptulu la officiale politice, catu si la locurile mai inalte pre calea pres Veneratului ordinariatu metropolitanu; ba s'au facutu pasi pentru dotatiunea scóleloru din cassele allodiale, in unele comune mestecate cu confratii sasi, chiaru de adreptulu pre calea Inspectoratului scolastecu regescu. Si ce a fostu resultatulu dupa tóte aceste opintiri si incordari repetite si in anii trecuti cu diverse ocasiuni? Atatu catu nemicu. Din cele mai multe parti nece ca s'a primitu macaru nescari resolutiuni, cá se vedemu, cum stamu si se ne scimu orientá. Romanii dér', desi esista Articolulu de lége dietale LIII d 23 din 1868, prin care au drépt'a cere, cá se se impartasésca in proportiune drépta din ajutoriulu, ce se dá din cassele allodiale altoru confessiuni, spre scopuri bescericesci si scolastece: totusi potu totu bate la usile acelora potenti, cari dispunu preste averile comunali, ca nu li se deschida, ci eli au numai se sapporte greutatile publice comunali. Din partea unei comuni totusi pre calea inspectoratului scolastecu regescu, s'a primitu o resolutione negativa, in care se dice apriatu, cumca romanii preste totu si in specia respectivii (adeca Cas.) suntu nepasatori facia cu scól'a.

Desi s'a emisu de repetite ori, atatu din partea prea Veneratului ordinariatu metropolitanu, catu si din partea officiului protopopascu, mai in urma sub ddto 20 Novembre Nr. 305—1873, dispositiuni energice, prin care s'a indetoratu fia-care directiune scolastéca a asterne, cu finea fia-carei septemani, listele de absentii la respectivele antistii comunali: totusi pre cum s'a observatu, din unele parti nu se substernu, séu defeliu nu, séu neregulatu, dér' unde se substernu, in parte mare nu se esecuta din partea respectivaloru antistii comunale.

Onoratu Sinodu! desi eu in tempu de unu deceniu, carele e fórte multu din vietí'a cea scurta a omului, vediu óre-care progressu pre terenulu scolastecu, vediu unele edificia nóue de scóla, vediu in pucine locuri óre-care imbunatatiri in statea docentilora: totusi aceste mici progresse nu me potu multiumí nece-pre departe, facia cu dorentiele si nisuintiele mele, ca-ci cu tóte aceste n'amu bucuri'a a vedé resultate dupa cum s'ar' pretende si dupa cum se receru intre impregiurarile nóstre actuali, facia cu recerintiele tempului, si facia cu numerósele indigentii nationali.

Inse fienduca dupa proverbiulu: „virtus unita valet,“ si érasi mai departe dupa axiom'a: „unde e unire, este si potere,“ ca-ci nisuintiele poteriloru singuratece disparu, déca nu este unitate, solidaritate si armonia fratiésca; pentru acea ve rogu fratiloru! si acum, cá cu tóte ocasiunile si pan'acum, concentrative tóte poterile materiali si spirituali, unulu pentru toti, si toti pentru unulu, luminati, persvadati cu tempu si fara de tempu, pre poporulu incredintiatu pastoresci grigi, si -lu desceptati, cá astufeliu luminandusse, se se póta petrunde de folosulu nepretiuitu alu invetiamentului, se se invetie a pretiui scól'a si invetiatur'a si astufeliu se -si tiena de detoria santa, a -si sacrificá denariulu pentru bescle besericesi si alu scólei, deunde are se -si spereze fericirea si inaintarea s'a si pre terenulu spiritualu, si pre celu materialu. Ca-ci nece unu capitalu nu este mai statornicu si mai securu si mai fruptiferu, cá invetiatur'a si cultur'a si luminarea. Care natiune in tempurile aceste, nu posiede aceste capitale pretióse, nu póte conta la unu viitoriu fericitu, ci numai la umilitoriulu rolu de servitori'a si paposi'a altoru natiuni mai cultivate.

Eu sperezu dela confratii preuti cu atatu mai mare spriginu pre terenurile indigitate, cu catu ca, pre candu inainte de ast'a cu vreo 12 ani, amu luatu conducerea acestui protopopiatu, preuti cualificati dupa recerintie, din cause'a impregiurariloru nefavoritóre, nu erau in numeru chiaru asia considerabilu, cá astadi, acum inse o parte considerabila dintre confratii preuti, sfatori'i in acestu protopopiatu, suntu trecuti prin tóte studiale recerute, si cá atari, trebue se aiba ambitiunile si aspiratiunile loru nobile, de a promové din tóte poterile benele de comunu alu poporului nostru, din acarui sinu amu esitu cu totii, si carele formeza mass'a, trunchiulu nationei. Si vienu a constatá cu placere Onoratu Sinodu! cumca unii dintre acesti confrati, desi in parte teneri, au datu si pan'acum frumóse dovedi despre activitatea, zelulu si perseverantí'a loru. Ca zelulu si entusiasmulu nobilu se se inspire si mai tare de foculu sacru alu Mantuitorei si se devina solidariu si permanentu, dorésca numai, cá atatu confratii preuti, catu si invetiatorii, se si indoiésca silinti'a de a studiá si de a scrie carti si diarie folositórie. Ca-ci iubiti confrati! pre catu este de necessaria panea de tóte dilele, cá nutrementu pentru conservarea corpului, chiaru pre atatu de necessariu este si nutrementulu spirituale pentru conservarea spiritului, voiu se dicu, pre atatu este de necessariu si studiulu continuu, cetitulu pentru luminarea si nobilitarea spiritului. Procurati-ve deci cu orce sacrificia carti, diaare, cetiti, studiati si veti semti resultatele benefacatórie. Ca-ci, pre candu prin studiu de o parte obtiene omulu stimulu spre fapte nobile, activitate si sacrificia, pre atunci de alta parte se retiene omulu dela multe pasiuni si fapte compromitiatórie de onóre, care fapte suntu totu atatea resultate ale neactivitatiei.

In fine, se ne concentramu cu totii poteri'e nóstre materiali si spirituali pre terenulu cultur-ei poporului nostru prin besserice si scóle, cá astufeliu se seceramu nu numai multiumirea si liniscea conscientiei nóstre, ca amu facutu totu, ce amu potutu, ci totu odata se seceramu si recunoscinti'a si benecuventarea urmasiloru nostri.

Reginu 24/5 — 1874.

Prea Onorate Domnule!

In legatura cu articululu publicatu in nr. 33 alu „Gazetei Transilvaniei“ relativu pentru infiintiarea unei bibliotece romana in comun'a Déda, — amu onóre a Ve rogá se aveti bonetate a publicá si pe urmatorii domni contribuitori:

Sim. Crainicu din Urisiu de diosu . .	10 fl.
Danila Farcasiu not. cerc., Urisiu de diosu	20 „
Ioane Socaciu Pascu, in Abafaia . .	10 „
Vasiliu Mare in M. Reginu . . .	10 „
Teodoru Popu in Foregau . . .	25 „
Nic. Petru Petrinu in Ghurdiu . .	10 „
Vasiliu Mera not. cerc. in Habicsi . .	20 „
Iacobu Castoreanu in Turdasiu . .	50 „
Mihailu Bratesiu in Potoca . .	20 „
Teodoru Popescu not. cerc. in Ripa .	20 „
Gavrilu Cheltanu in Cosma . .	10 „
Ioane Spiru comerc. in Teldesiu . .	50 „
Ioane Avramu „ „ „ . .	15 „
Petru Iovescu „ „ „ . .	20 „
Ioane Urziceanu „ „ „ . .	25 „
Gavrilu Cojocariu not. cerc. in Teldesiu .	20 „
Ioane Nicolescu comerciante in Borszek .	20 „
Ioane Ursica v.-protop. in Varrizu . .	20 „
Dumitru Urzica not. cerc. in Varrizu .	20 „
Gavrile Tieranu in Siermasiu . . .	25 „
Georgiu Baiasiu propriet. in Siermasiu .	20 „
Mihaila Plasiu not. „ „ „ . .	20 „
Sum'a face la olalta	460
ér' sum'a publicata in nr. 33 alu „Gazetei“	
face	770 „
Pana acuma cu totulu face . . .	1230 fl.

Subscrierile curgu cu multa insufletire prin aceste parti.

Inaugurarea bibliotecei se va intempla in I-ma Iuniu st. n. in comun'a Déda. Argus.

Nontati diverse.

Inscintiare. Conformu conclusului comitetului suscrisii au onóre a aduce la cunoscintia publica, cumca despartiamentulu X alu asociatiunei transilvane pentru propasirea literaturei si culturei romane din respecte la starea economica a tienutului nu -si va tiené in estu anu adunarea generale de primavéra.

Clusiu 28/5 1874.

Dr. Gregoriu Silasi m/p.
directore.

Dr. Aurel Iu Isacu m/p.
secretariu.

(Virtutea odiósa). Transilvani'a are se intregésca 7 regimente de infanteria, alu caroru statiuni stabile se afla pentru regimentulu Nr. 2 in Fagarasiu, Nr. 31 in Sibiiu, Nr. 64 in Orastia, Nr. 50 in Alb'a-Iulia, Nr. 51 in Clusiu, Nr. 62 in M.-Osiorheiu si Nr. 63 in Bistritia, — inse de rro 2—3 ani intóce, dupa resultatulu assentarei, 2—3 regimente nu se potu complet'á cu statulu prescrisu de resbellu, si asia ministerulu comunu de resbellu a facutu intrebarea la comand'a militaria din Sibiiu, care regimentu se-ar' poté desfiintiá in Transilvani'a si ér' formá din nou in Banatu séu in Petrinia in Croati'a. — Si sciti, pe care a cadiutu sórtea? — Pre regimentulu marelui duce Baden Nr. 50, care dupa meritele din 1848 pórta pe flamur'a batalionului I-mu medali'a de auru cu efigiea Maiestatiei Sale si inscriptiunea „für standhaftes Ausharren in der beschwornen Treue im Jahre 1848“ (ad. pentru neclatit'a credentia) — unic'a mandria a romaniloru, care prin bravur'a sa extraordinaria in batali'a dela Custozza a storsu lauda generale si cuvintele de bucuria ale archiducelui Albrecht: „bravo Regiment Baden, bravo meine lieben Romanen;“ — Ore va lasa Mai. Sa si Inaltimea Sa archid. Albrecht transfigurarea, cercirea unui corpu atatu de bravu! pentru a se satisface si vendettei celora, inaintea carora meritulu lui e crima si poterea de viatia, parfumata cu neclatit'a lui credentia catra rege si patria, e unu spinu in ochi, si cá atare se trebuésca a fi departatu! — —

— Cetimu, ca nepotulu Tiarului din Rosi'a a fostu arestatu de curendu de politi'a din Petropole. Cau'a arestarei acestui teneru — de 20 ani — de familia imperatésca, se fia fostu instrainarea mai multoru bijuterie pretióse a le mamei sale.

— In Angli'a, neintielegerile dintre arendatorii capitalisti si lucratori din ce in ce se totu inversiuneza. Sute si mii de acesti nenorociti lucratori, palmasi, emigrara in Americ'a si Australi'a, fiindca arendatorii bunuriloru intinse nu voru a le mari pretiulu lucrului, pentru urcarea carora au facutu cu totii causa comuna, se nu le mai lucre. Angli'a asia se desierta de lucratori palmasi. —

— Armat'a din Romani'a libera, dupa cum e organisata acum, constá din trupe de linia si locali. Cele locali se compunu din Calarasi si Dorobanti. Armat'a de campania se compune din 8 Regimente de linia, 8 Regimente de dorobanti, 4 Batalióne de vanatori, 2 Regimente cavaleria de linia, 8 Regimente de calarasi, 2 Regimente de artileria, 1 Compania de laboratori, 1 Batalionu de sapeuri, 1 Compania pontonieri si 1 Escadronu de train.

De armat'a activa, carea póte contiene 4 Divisiuni — se mai tiene 1 Batalionu de pompieri din Bucuresci si compani'a pompieriloru din Iasi, 5 Escadróne gendarmaria, cavaleria si 2 companie gendarmaria pedestra. Infanteri'a provediuta cu pusce peabodice si artileri'a cu tunuri dupa sistemulu prusianu din fabric'a Krupp. Atachati la armata e si batalionulu de marina cu 2 nai de resbellu. Afara de armata regulata, esista si armata teritoriala, militia (honvedi), compusa din barbati de 28—36 de ani, si cari au serviitu mai innainte in armat'a regulata 4 ani si alti 4 ani in reserva. Aresta armata va serví in casu de batalia, de armata auxiliaria celei regulate. Pentru apararea tierei in lenitru e destinata cuard'a nationale, ce se compune din barbati de 36—50 de ani. Afara de armat'a regulata si cea teritoriale mai póte pune Romani'a pe pitioru 2 corpuri de armata de linia, o divisiune de cavaleria si 2 divisiuni de aparatori de patria. Artileri'a inse, scrie „Osten,“ nu e destula de suficiente.

— (Timpul.) Joi in Vineri, frigulu a fostu simtitoriu aice. Din cas'a acestoru receli neasteptate, tota lumea este ingrijita atatu pentru semenaturele de primavéra catu si pentru fructe. In districtulu Sucevei'a s'a cadiutu ometu in cantitate insemnata. Scrie „Cur. de Iasi.“

E. **Tacsatiunea padurilloru.** (Urmare)

Etatea	Masa'a lemnelor.	Acrescenti'a		Suma'a		Procentulu	
		curat'a	dedusa pentru cotitate	remasa	acrescuta	cu capitale	cu acrescute
an.	c.	c.	c.	c.	c.		
1	20	20	20				
2	42	22	21				
3	66	24	22				
4	92	26	23				
5	120	28	24				
6	150	30	25				
7	182	32	26				
8	216	34	27				
9	252	36	28				
10	290	38	29	29	1430	290	
11	330	40	30				
12	374	44	31				
13	424	50	33				
14	480	56	34				
15	542	62	36				
16	610	68	38				
17	683	73	40				
18	759	76	42				
19	837	78	44				
20	916	79	46	62·6	7385	916	0.124 8·6
21	996	80	47				
22	1077	81	49				
23	1159	82	50				
24	1242	83	52				
25	1326	84	53				
26	1411	85	54				
27	1497	86	55				
28	1584	87	57				
29	1672	88	58				
30	1762	90	59	84·6	21111	1762	0·0835 5·1
31	1853	91	60				
32	1945	92	61				
33	2038	93	62				
34	2132	94	63				
35	2227	95	65				
36	2323	96	65				
37	2420	97	66				
38	2518	98	67				
39	2617	99	68				
40	2717	100	69	95·5	43901	2717	0·0619 3·7
41	2817	100	69				
42	2918	101	70				
43	3019	101	71				
44	3121	102	72				
45	3223	102	72				
46	3326	103	73				
47	3429	103	74				
48	3532	103	74				
49	3636	104	75				
50	3740	104	75	102·3	76662	3740	0·0488 2·8
51	3843	103	76				
52	3946	103	76				
53	4048	102	76				
54	4150	102	77				
55	4250	101	77				
56	4352	101	78				
57	4452	100	78				
58	4552	100	79				
59	4651	99	79				
60	4750	99	79	101·0	119657	4750	0·0397 2·1
61	4848	98	79				
62	4946	98	80				
63	5043	97	80				
64	5139	96	80				
65	5234	95	81				
66	5328	94	81				
67	5421	93	81				
68	5513	92	81				
69	5604	91	81				
70	5694	90	81	94·4	172428	5694	0·03302 1·6
71	5783	89	81				
72	5871	88	81				
73	5958	87	82				
74	6044	86	82				
75	6129	85	82				
76	6213	84	82				
77	6296	83	82				
78	6378	82	82				
79	6459	81	82				
80	6539	80	82	84·5	234097	6539	0·0279 1·2
81	6618	79	82				
82	6696	78	82				
83	6773	77	82				
84	6849	76	81				
85	6924	75	81				
86	6999	75	81				
87	7073	74	81				
88	7147	74	81				
89	7220	73	81				
90	7293	73	81	75·4	303689	7293	0·02402 1·0
91	7345	72	81				
92	7437	72	81				
93	7509	72	81				
94	7580	71	81				
95	7651	71	81				
96	7722	71	80				
97	7792	70	80				
98	7862	70	80				
99	7931	69	80				
100	8000	69	80	70·7	380518	8000	0·02101 0·86

(Va urmá).

Publicatiune.

Se aduce prin acést'a la cunoscinti'a publica, ca în **4-lea Iuniu** a. c. se va incepe terminulu de reclamationi in contra listeloru de alegatori pentru intregirea representantiei cetatii si dureza pana la **11-lea Iuniu** a. c. inclusive.

Listele se potu vedé in fia-carea din dilele aminitite dela 9—12 si dela 3—6 óre in sal'a de siedintie din cas'a sfatului din cetate, unde se potu face si reclamationile, cari s'ar' ivi.

Brasiovu, 29 Maiu 1874.

Comissiunea pentru conscrierea alegatoriloru.

1—2

Nr. 42 ex 1874. comit. f. scol. 2—3

Escriere de concursu.

La gimnasiulu gr. catolicu din Nasendu cu inceputiulu anului scolasticu 1874/5 este de ocupatu in classele superióre unu postu de catechetu gr. cat. si totu una data in cualitate de professoru ordinariu provisoriu, care va aré a propune si alte studia, si atatea óre cá altu professore ordinariu, pentru acarui ocupare se escrie concursu cu terminu de insinuare pona **1-ma Iuliu** a. c. 1874.

Cererile sosite mai tardiu nu se voru considerá.

Salariulu anuale impreunatu cu acestu postu constá din 800 fl. v. a., fora alte beneficii.

Doritorii de a ocupá acestu postu, in cererile loru indreptate catra comitetulu administratoriu de fondurile scolare din districtulu Nasendu au a documentá cu testimonia legale:

1. Cumca sunt de nationalitate romana si de religionea gr. cat.;
2. Cumca sciu perfectu limb'a romana, care este limb'a invetiamentului;
3. Cumca au absolvitu studiile gimnasiale cu portare morala nepatata, si au depusu esamenulu de maturitate, apoi au facutu unu cursu teologicu mai naltu cu succesu bunu, si cei, cari voru fi absolvitu si cursulu filosoficu la veru un'a Universitate si au depusu essamenele de professore cu succesu bunu, apoi cari voru fi sierbitu, séu sierbescu cá professori cu succesu doritu la gimnasia, se voru preferi. —

Din siedinti'a comitetului administratoriu de fondurile scolari tienuta la Nasendu in 14 Maiu 1874.

Presiedintele: **Gregoriu Moisiu,** vicariu.

Secretariulu: **Tom'a Mihalc'a.**

„ALBINA“

Institutu de creditu si economii

in Sibiiu

primesce depuneri de capitale spre fructificare

a) pre lunga anunciarea ridicarii in sensulu statuteloru, cu 6% interese,

b) sub conditiune, d'a se anunciá institutului ridicarea depunerii la trei luni inainte cu $6^1/_2$%.

c) sub conditiune, d'a se anunciá institutului ridicarea depunerii la siésse luni inainte, cu 7% interese.

Cu privire la conditiunile b) si c) depunentulu are de a se dechiará in diu'a depunerii, altu-cum inlocarea se va privi cá urmata sub conditiunea a).

Interesele incepu cu diu'a care urméza dupa diu'a depunerii si incéta cu diu'a premergatória dilei, in care se ridica depunerea, cu acelu adausu inse, ca numai dela acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu pucinu 15 dile.

Depunerile tramise prin posta se resolvu totudeuna in diu'a primirei prin spedarea libelului la adress'a deponentului.

Sibiiu, 28 Maiu 1874.

1—4 **Directiunea institutului.**

Nr. 197—1874 matrim. 2—3

Edictu.

Ioanu Ioanu Stoitia din Gur'a-riului, scaunulu Sibiiului, carele fiendu casatoritu cu Ann'a lui Bucuru Vladu totu deacolo si pre acéea parasindu-de 4 ani, nu se resci locuiu aflarei lui, prin acést'a se citéza, cá in terminu de unu anu si un'a di dela datulu subsemnatu, se se presenteze inaintea acestui Foru matrimoniale, ca-ci altucumu processulu divortiale urditu in contrai, se va pertractá si decide si fora de densulu, in sensulu SS. canóne si alu legiloru susutatatórie.

Dela Forulu matrim. gr. cat de I-a Inst. alu Eparchiei protop. a Sibiiului.

Sibiiu in 23 Maiu n. 1874.

Ioane V. Rusu,
protop. Sibiiului gr. cat.

PRAVURILE purgative gazose dela Elöpatak

cuprinde in sine partile constitutive chemice ale apelore renumite dela Elopatak si ar in sine tota puterea vindecatória a acelei laturi unu grau inaltu.

Efectu deosebitu arata pravurile acestea la catare, slabiciune de stomachu, la slabiciune de muschi, lipsa de appetitu, (negsáia) si inflatiuri ale stomchi si pilnic, la calculose afectiuni ale rinichiloru, la hemoroide, la slabiciune de fiere, la calculose afectiuni ale fiereloru, la hydropsia, la catare de rinichi, la catare de vesica, la inflamatiune de vesica, la slabiciune de vesica, la catare de gura si nasitore, la hydropica, umflarea de apa ce descinde la tiku, la catare de rinichi, boala si dur'a adulsi, la formare de nesipu si de petra in acesti organe, la catare chronice si inflatori de matra, pela alba, sanctiale, congestiune catra capu si pepto, la vapsiulu calduriei.

O dosa din pravurile acestea are mai atata afectu catu are 2 dose de pravuri de Seidlitz.

Pretiulu unei cutie cu 12 dose impreuna cu avisulu despre modulu intrebuintiarei este 1 fl. v. a.

Depositu principale se afla in Brasiovu in apotec'a lui Gregoriu Száva. 2—

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.

Cursurile

la bursa in 29 Maiu 1874 stá sesa:

Galbini imperatesci	—	—	—	fl. —	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	—	8 . 94½	„ „
Augsburg	—	—	—	105 . 60	„ „
Londonu	—	—	—	111 . 50	„ „

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.